

1 Kokios teisės in rem galėtų kilti iš paveldėjimo pagal šios valstybės narės teisę?

Pagal Vokietijos teisę visas palikėjo turtas, t. y. visos teisės ir prievolės, jam mirus pereina įpėdiniams. Jeigu palikėjas palieka savo turtą keliems įpėdiniams, jis tampa bendrąja įpėdinių nuosavybe pagal Civilinio kodekso (vok. *Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*) 2032 straipsnį. Iš paveldėjimo naujos daiktinės teisės neatsiranda. Testamentinės išskirtinės ir palikėjo nurodymai dėl turto padalijimo galioja tik pagal prievolių teisę.

Tačiau patirtis, įgyta nuo ES paveldėjimo reglamento įsigaliojimo, parodė, kad problemų visų pirma gali sukelti valios pareiškimo apribojimai, nes Vokietijos teisėje (pagal Civilinio kodekso 2100–2146 straipsnius) galioja nuostatos, susijusios su laikinuoju ir galutiniu paveldėjimu (vok. *Vor- und Nacherbfolge*). Pagal šį procesą palikėjas paskiria tam tikrą skaičių turtą iš eilės paveldinčių asmenų, ir vienas asmuo (galutinis įpėdinis, vok. *Nacherbe*) tampa įpėdiniu tik po to, kai įpėdiniu prieš tai buvo kitas asmuo (laikinis įpėdinis, *Vorerbe*). Tačiau galutinis įpėdinis, mirus palikėjui, įgyja lūkesčio teisę (vok. *Anwartschaftsrecht*). Lūkesčio teisė yra teisiškai saugi padėtis, susidaranti keliuose aktuose reglamentuojamais įgijimo atvejais, kai pirmasis naudos gavėjas nebegali vienašališkai užkirsti kelio kitam naudos gavėjui vėliau įgyti nuosavybę (vok. *Eigentumserwerb*). Lūkesčio teisė nėra tiesiogiai reglamentuojama Civiliniame kodekse. Todėl, kadangi daiktinių teisų sąrašas yra baigtinis (*numerus clausus* pagal nuosavybės teisę), lūkesčio teisės tokioms teisėms priskirti negalima. Tačiau tai yra subjektyvi teisė, turinti daiktinės teisės poveikį.

Laikinis ir galutinis paveldėjimas susiję su daugeliu laikiniams įpėdiniams taikomų apribojimų ir prievolių, visų pirma su jų disponavimo teisų apribojimais. Disponavimo žeme aktai pagal vėlesnį paveldėjimą negalioja, jeigu jais pažeidžiamos galutinio įpėdinio teisės (Civilinio kodekso 2113 straipsnio 1 dalis). Ta pati nuostata taikoma disponavimo dovanomis aktams (Civilinio kodekso 2113 straipsnio 2 dalis). Tačiau palikėjas gali atleisti laikinąjį įpėdinį nuo kai kurių apribojimų, kai turtas perduodamas mirties atveju. Vėlesnio paveldėjimo pagrindu nustatyti disponavimo apribojimai turi būti įregistruoti Vokietijos žemės registre.

2 Ar šios teisės in rem įregistruojamos teisų į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą registre ir, jei taip, ar toks įregistravimas privalomas? Kuriame registre (-uose) jos įregistruojamos ir kokie yra įregistravimo reikalavimai ir tvarka?

Pagal Vokietijos teisę visos palikėjo teisės jam mirus automatiškai pereina jo įpėdiniui arba bendrąpėdiniams. Šios teisės ir netgi teisės, kurioms būtina registracija, tuo tikslu neprivalo būti įregistruojamos registre. Kalbant apie teises, kurioms būtina registracija, atitinkamų registrų (žemės registro, įmonių registro) duomenys atsiradus palikimui nebebus tikslūs ir juos reikės pataisyti. Šiuo tikslu paveldėjimas turi būti įrodytas oficialiais arba autentiškais dokumentais arba Europos paveldėjimo pažymėjimu. Siekdami vėliau sudaryti tam tikrus sandorius (pvz., suvaržyti teises į paveldėtą žemę), įpėdinis arba bendrąpėdiniai turės pataisyti duomenis atlikdami registraciją žemės registre.

Su laikiniuoju ir galutiniu paveldėjimu ir su galutinio įpėdinio lūkesčio teise susiję disponavimo apribojimai taip pat tiesiogiai atsiranda palikėjo mirties momentu. Tačiau laikinis ir galutinis paveldėjimas įregistruojami žemės registre siekiant užkirsti kelią trečiosioms šalims sąžiningai įsigyti turtą be suvaržymų.

Jeigu pavieniai įpėdiniai arba naudos gavėjai pagal įstatymą arba pagal testatoriaus nurodymus dėl turto perėjimo mirties atveju turi prievolių teise pagrįstą reikalavimą į konkretų turtą, šio turto nuosavybė turi būti jiems perduodama sutartimi, sudaryta su įpėdiniais, o visos teisės į nekilnojamąjį turtą, grindžiamos oficialiais arba autentiškais dokumentais, turi būti įregistruotos žemės registre.

3 Kokios pasekmės yra siejamos su teisų in rem įregistravimu?

Paveldėjimo atveju įpėdiniui arba bendrąpėdiniams perduotų daiktinių teisų įregistravimas turi tik konstatuojamąjį poveikį. Tačiau šis įregistravimas yra pagrindas trečiųjų šalių sąžiningumui pripažinti ir yra reikalingas dėl tam tikrų vėlesnių sandorių.

4 Ar yra nustatytos specialios taisyklės ir tvarka, skirtos teisėms in rem, į kurią asmuo turi teisę pagal paveldėjimą taikytiną teisę, pritaikymui, jeigu valstybės narės, kurioje remiamasi teise, teisėje tokia teisė in rem nėra žinoma?

Vokietijos teisėje neregamentuojamos daiktinės teisės paprastai pritaikomos pagal įstatymais nustatytą panašią Vokietijos teisinę koncepciją. Kadangi bet kuriai registravimo procedūrai visada reikalingas saugus registracijos pagrindas, įpėdiniams gali tekti surašyti papildomą perdavimo aktą, kaip reikalaujama Vokietijos teisėje, kai teikiami reikalavimai pagal prievolių teisę. Kaip nurodyta ES paveldėjimo reglamento 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte, reglamentas neturi poveikio registravimo procedūroms.

Paskutinis naujinimas: 04/09/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisų taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.